

Pod Vysokým jizerským hřbetem cestou z Jakuszyc

Na běžkách kolem horské Jizery

Text a foto: Jan Vitek

Jizera, největší pravostranný přítok Labe na našem území, se vyznačuje spoustou turisticky přitažlivých míst, lákajících i během zimního období. Velice půvabná a mnohde i tajemná zákoutí provázejí už horní tok říčky. Sněhové pláně kolem pramenné bystřiny v Jizerských horách navíc patří k ideálním běžkařským terénům.

Poklidné Sporné území

Místem zrodu řeky Jizery je hraniční Vysoký hřbet, přesněji řečeno mokřinová pánvička mezi nejvyšším vrcholkem naší části „Jizerek“, Smrkem (1124 m), a polskou horou Stóg Izerski (1107 m). Prameniště je součástí tzv. Sporného území, které v minulosti bývalo místem často vyhrocených svárů. Ty se samozřejmě netýkaly toho, kterou ze dvou zdejších bystřin považovat za hlav-

ní zdrojnicí Jizery, ale předmětem sporu zde byly rozdílné názory na vymezení českého a slezského panství. Po staletí trvající rozpor ukončilo v roce 1845 kompromisní vyznačení hranice po hřbetu mezi oběma pramennými potůčky, kudy je vedena i současná česko-polská státní hranice. Dnes už naštěstí Sporné území žádné různice nevyvolává, naopak jde o jedno z nejklidnějších míst v celém pohoří. Na naší straně

se k němu - respektive k území národní přírodní rezervace Rašelníště Jizery - nejvíce přiblížíme po červené a modré turistické značené trase (červená TZT spojuje Lázně Libverda s Jizerkou, modrá TZT stoupá strmým svahem, zvaným Nebeský žebřík, na vrchol Smrku).

Projížďka běžkařským rájem

Partie kolem horního toku Jizery jsou lépe dostupné z polského

území. Za východisko pro tuto pěknou běžkařskou túru můžeme zvolit Novosvětské sedlo nad Harrachovem, kterým vede silnice E65 a rovněž česko-polská státní hranice. V obci Jakuszyc, tedy už na polské straně sedla, je parkoviště a zastávku tam má i horská železnice, vedoucí z Tanvaldu přes Kořenov a Harrachov do Szklarske Poręby. Okolí horského sedla se v zimě stává doslova rájem běžkařů. Hustá síť bezvadně udržovaných běžkařských stop se odtud rozbíhá po táhlých hřbetech a zvlněných planinách na pomezí Jizerských hor a Krkonoš. Živo tu bývá především o víkendech a také během občasných lyžařských závodů. Z Jakuszyc lyžařské stopy klesají též do osady Orle vzdálené asi 3 km. Socha skláře na křemenném balvanu tam připomíná někdejší sklářskou minulost osady, ve které se však z původních stavení zachovala jen kamenná hájovna, sloužící dnes jako horský hostinec.

Horská útulna v osadě Orle

Poklidné pláně Velké Jizery

V Orle se kříží několik cest. Běžkařské stopy zde sledují i červenou TZT do údolí Jizery, která tvoří státní hranici. Po této stopě se vydáme a asi po třech kilometrech lesem dorazíme k údolnímu úseku zvanému Velká jizerská louka. Ten je lemován

táhlými horskými pásmy. Na polské straně jde o Wysoki Grzbiet (s nejvyšší kótou celých Jizerských hor Wysokou Kopou, 1126 m), naším územím prochází Prostřední hřbet s dominantní skalní hradbou Pytláckých kameňů (975 m). Velká jizerská louka s klikatým tokem „mladičké“ Jize-

Poklidné zákoutí Velké jizerské louky